

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

*Hotărâre tradusă și redactată de către Direcția agent guvernamental.
Ea poate suferi modificări de formă.*

SECȚIA A CINCEA

CAUZA SILUMIN S.R.L. v. REPUBLICA MOLDOVA

(Cererea nr. 35393/11)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

16 ianuarie 2025

Prezenta hotărâre este definitivă. Ea poate suferi modificări de formă.

© Această traducere îi aparține Direcției agent guvernamental din cadrul Ministerului Justiției al Republicii Moldova. Originalul se găsește în baza de date HUDOC. Orice preluare a textului se va face cu următoarea mențiune: „Traducerea acestei hotărâri a fost efectuată de către Direcția agent guvernamental din cadrul Ministerului Justiției al Republicii Moldova”.

În cauza Silumin S.R.L. v. Republica Moldova,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a cincea), întrunită într-un Comitet compus din:

Séphanie Mourou-Vikström, *Președinte*,

María Elósegui,

Diana Sârcu, *judecători*,

și Martina Keller, *Grefier adjunct al Secției*,

Având în vedere:

cererea *versus* Republica Moldova (nr. 35393/11), depusă la Curte la 18 mai 2011 în conformitate cu Articolul 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”) de către o companie înregistrată în Moldova, Silumin S.R.L. („compania reclamantă”), reprezentată de către dl I. Ungurean, avocat în Chișinău;

decizia de a comunica plângerea cu privire la dreptul de acces la o instanță Guvernului Republicii Moldova („Guvernul”), reprezentat de către Agentul său *ad interim*, dna D. Maimescu, și de a declara inadmisibil restul cererii;

observațiile părților;

Deliberând în privat la 12 decembrie 2024,

Pronunță următoarea hotărâre, adoptată la aceeași dată:

OBIECTUL CAUZEI

1. Cauza se referă la pretinsa încălcare a dreptului companiei reclamante de acces la o instanță, contrar cerințelor Articolului 6 § 1 din Convenție.

2. „Chris” S.R.L. (denumită în continuare „Chris”) este o companie privată înregistrată în Republica Moldova. Începând cu anul 1998, două grupuri de proprietari ai săi (pe de o parte, D. și fiica sa (denumită în continuare „partea terță D.”) și, pe de altă parte, soții A.) au fost implicate într-un litigiu pentru controlul companiei Chris. În urma emiterii mai multor hotărâri judecătorești, printr-o hotărâre finală din 27 noiembrie 2006, soții A. au fost confirmați ca proprietari a 50,97% din companie. D. a depus o cerere la Curte, iar la 3 martie 2009 ultima a constatat o încălcare a Articolului 6 § 1 și a Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, deoarece hotărârea din 27 noiembrie 2006 fusese adoptată cu încălcarea principiului securității raporturilor juridice (*Eugenia și Doina Duca v. Moldova*, nr. 75/07, 3 martie 2009). La 9 martie 2009 D. a solicitat Curții Supreme de Justiție casarea deciziei sale din 27 noiembrie 2006.

3. La 26 octombrie 2009 Curtea Supremă de Justiție și-a anulat decizia sa din 27 noiembrie 2006. Partea terță D. a fost recunoscută în calitate de acționar majoritar al companiei Chris.

4. Între timp, la 8 septembrie 2009 compania Chris a încheiat un contract de locațiune cu societatea reclamantă, în baza căruia aceasta din urmă a închiriat trei clădiri aparținând companiei Chris.

5. La 19 aprilie 2010 Curtea Supremă de Justiție a respins cererea lui D. cu privire la explicarea hotărârii din 26 octombrie 2009, în special a faptului dacă documentele semnate și alte acte încheiate de către soții A. în perioada 2006-2009 în numele companiei Chris fuseseră legale sau nu. Instanța a constatat că această hotărâre nu viza fondul cauzei, în timp ce interpretarea solicitată afecta fondul cauzei, iar hotărârea nu conținea contradicții care să necesite interpretare. În același timp, instanța a acceptat cererea lui D. de a obliga soții A. să înlăture toate obstacolele din calea accesului lui D. la proprietatea deținută de către compania Chris.

6. La 20 decembrie 2010 Curtea Supremă de Justiție a admis cererea depusă de către executorul judecătoresc privind explicarea modului de executare a hotărârii din 26 octombrie 2009. Instanța a constatat că partea din hotărârea din 19 aprilie 2010 prin care soții A. erau obligați să înlăture toate obstacolele în calea accesului lui D. la proprietatea companiei Chris nu putea fi executată, având în vedere prezența companiei reclamante pe proprietatea respectivă în baza contractului de locațiune. Prin urmare, instanța a interpretat hotărârea sa din 26 octombrie 2009, *inter alia* prin obligarea companiei reclamante de a evacua imobilul.

7. La 10 ianuarie 2011 compania reclamantă a contestat această hotărâre. Ea a notat că aflase despre decizia din 4 ianuarie 2011 în cadrul unui alt proces judiciar.

8. La 15 martie 2011 Curtea Supremă de Justiție a informat compania reclamantă că decizia din 20 decembrie 2010 era finală și nu putea face obiectul vreunei căi de atac. Prin urmare, recursul a fost lăsat fără examinare.

APRECIEREA CURȚII

PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 6 § 1 DIN CONVENȚIE

A. Admisibilitatea

9. Guvernul a ridicat o obiecție preliminară. El a invocat omisiunea companiei reclamante de a epuiza căile de atac interne disponibile. În special, ea ar fi putut depune o cerere de redeschidere a procesului (revizuirea hotărârii finale din 20 decembrie 2010).

10. Compania reclamantă a notat că revizuirea unei hotărâri definitive era o cale de atac extraordinară. În plus, orice încercare de a obține o astfel de revizuire nu ar fi întrerupt curgerea termenului de șase luni pentru depunerea cererii sale la Curte.

11. Curtea notează că, referitor la hotărârile definitive pronunțate de către instanțele naționale, în repetate rânduri ea a constatat că o cerere de redeschidere a procedurii nu este o cale de atac efectivă în sensul respectării criteriilor de admisibilitate prevăzute la Articolul 35 § 1 din Convenție (a se vedea *Babinský v. Slovacia* (dec.), nr. 35833/97, 11 ianuarie 2000).

12. Cu toate acestea, Curtea a reținut că ar trebui să se recurgă la căi extraordinare de atac în anumite circumstanțe, în special atunci când acesta este singurul mijloc prin care Statul reclamat poate remedia situația prin propriul sistem juridic (a se vedea *Dinchev v. Bulgaria*, nr. 17220/09, § 28, 21 noiembrie 2017, care a tratat în mod expres excluderea reclamantului din procedurile care îi afectau drepturile). În astfel de circumstanțe, trebuia să se stabilească dacă remediul implicat era suficient de bine stabilit în dreptul intern și efectiv (*idem*, § 29).

13. În prezenta cauză, se notează că în luna decembrie 2010, atunci când a fost emisă hotărârea care a adus atingere drepturilor companiei reclamante, și în luna ianuarie 2011, atunci când ultima a aflat despre aceasta, dreptul intern (art. 449 din Codul de procedură civilă, „CPC”) nu mai prevedea în calitate de motiv expres pentru redeschiderea procedurii (revizuire) situația în care decizia definitivă afecta drepturile unor persoane care nu erau implicate în proces. Acest motiv special de redeschidere a fost exclus din art. 449 din CPC prin Legea nr. 244-XVI din 21 iulie 2006. El a fost reintrodus în această dispoziție la 30 noiembrie 2012, atunci când a intrat în vigoare Legea nr. 155. Prin urmare, la momentul producerii faptelor, compania reclamantă nu avea la dispoziție o cale de atac disponibilă împotriva unei hotărâri judecătorești definitive care îi afectează drepturile fără fi implicată în proces. Prin urmare, obiecția Guvernului trebuie respinsă.

14. Curtea constată că această plângere nu este în mod vădit nefondată, în sensul Articolului 35 § 3 (a) din Convenție, nici inadmisibilă din orice alt motiv. Prin urmare, ea trebuie declarată admisibilă.

B. Fondul

15. Principiile generale cu privire la dreptul de „acces la o instanță” au fost rezumate în cauza *Zubac v. Croația* [MC] (nr. 40160/12, §§ 76-79, 5 aprilie 2018). În special, pentru ca dreptul de acces să fie efectiv, o persoană trebuie să aibă o oportunitate clară și practică de a contesta un act care reprezintă o ingerință în drepturile sale. Acest lucru nu se aplică doar procedurilor care au fost deja inițiate, deoarece dispoziția poate fi, de asemenea, „invocată de către orice persoană care consideră că o ingerință în exercitarea unuia dintre drepturile sale (civile) este ilegală și se plânge că nu a avut posibilitatea de a înainta această cerere unei instanțe care să îndeplinească cerințele Articolului 6 § 1” (a se vedea *Cañete de Goñi v. Spania*, nr. 55782/00, § 34, CEDO 2002-VIII, cu referințele ulterioare).

16. În prezenta cauză, se prezumă că în cadrul unui litigiu dintre D. și soții A., drepturile companiei reclamante fuseseră afectate în mod direct atunci când acesteia i s-a ordonat să elibereze imobilul pe care îl ocupa în baza unui contract de locațiune. Nici drepturile și poziția sa, nici valabilitatea acestui contract de locațiune nu făcuseră obiectul acestei proceduri. În plus, această procedură s-a încheiat prin hotărârea finală din 26 octombrie 2009, care nu

menționa în niciun fel compania reclamantă. Ulterior, în cadrul explicării acestei hotărâri la 20 decembrie 2010, Curtea Supremă de Justiție a obligat compania reclamantă să elibereze spațiile respective. Ea a făcut acest lucru fără a implica compania reclamantă în proces și fără a o invita să prezinte argumente sau probe (a se compara, de asemenea, cu *Business și Investiții Pentru Toți v. Moldova*, nr. 39391/04, § 33, 13 octombrie 2009). Însuși faptul că Curtea Supremă de Justiție a obligat compania reclamantă să elibereze spațiile demonstrează că instanța de judecată respectivă era conștientă de faptul că drepturile companiei ar fi fost afectate de decizia sa.

17. Guvernul a susținut că compania reclamantă cunoștea despre procedura pendinte dintre D., pe de o parte, și Chris și soții A., pe de altă parte, înainte de adoptarea hotărârii din 26 octombrie 2009. În special, Chris a desemnat-o în calitate de pârât într-un proces inițiat la instanța comercială la 22 iunie 2010. Societatea reclamantă a negat că ar fi fost informată în vreun fel despre oricare dintre aceste proceduri.

18. Curtea consideră că nu este necesar să stabilească dacă compania reclamantă cunoștea sau nu despre procesele respective. Întrebarea relevantă este dacă autoritățile cunoșteau despre prezența companiei reclamante la sediul respectiv, situație în care orice decizie de îndepărtare a acesteia de acolo ar fi afectat în mod necesar drepturile sale și a impus implicarea acesteia în proces. Dat fiind faptul că Curtea Supremă de Justiție a dispus obligarea companiei reclamante să elibereze sediul respectiv, este evident că aceasta cunoștea despre prezența companiei reclamante și, cu toate acestea, nu a implicat-o în proces. Curtea a constată că, prin adoptarea unei decizii care afectează în mod direct drepturile companiei reclamante fără a o implica în procedură, Curtea Supremă de Justiție a eșuat să respecte dreptul acesteia de acces la o instanță.

19. Prin urmare, a avut loc o încălcare a Articolului 6 § 1 din Convenție.

APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

20. Compania reclamantă a pretins 6.000 de euro (EUR) pentru prejudiciul moral și 1.050 EUR pentru costurile și cheltuielile suportate în fața Curții.

21. Guvernul a argumentat că sumele pretinse erau excesive.

22. Curtea acordă companiei reclamante 3.600 de euro pentru prejudiciul moral, plus orice taxă care poate fi percepută.

23. Făcând referire la documentele aflate în posesia sa, Curtea consideră rezonabil să acorde companiei reclamante 1.050 de euro pentru costurile suportate în fața Curții, plus orice taxă care ar putea fi percepută companiei reclamante.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară cererea admisibilă;*

2. *Hotărăște* că a avut loc o încălcare a Articolului 6 § 1 din Convenție;
3. *Hotărăște*
 - (a) că Statul reclamat trebuie să achite reclamantei, în termen de trei luni, următoarele sume care trebuie convertite în lei moldovenești la rata aplicabilă la data transferului:
 - (i) 3 600 EUR (trei mii șase sute de euro), plus orice taxă care poate fi percepută la această sumă, pentru prejudiciul moral;
 - (ii) 1 050 EUR (una mie cinci zeci de euro), plus orice taxă care poate fi percepută companiei reclamante la această sumă, pentru costuri și cheltuieli;
 - (b) că, de la expirarea celor trei luni menționate și până la executarea hotărârii, urmează a fi achitată o dobândă adițională la sumele de mai sus, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de către Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;
4. *Respinge* restul pretențiilor cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și notificată în scris la 16 ianuarie 2025, în conformitate cu Articolul 77 §§ 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Martina Keller
Grefier adjunct

Stéphanie Mourou-Vikström
Președinte